

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 196. — ŠTEV. 196.

NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 21, 1925. — PETEK, 21. AVGUSTA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

ROJALISTI POVZROČITELJI DUNAJSKIH IZGREDOV

Fašisti so vodili dunajski proti-židovski pogon kot uvod k "črnemu puču" in revoluciji. — Pogon na dom jezuitov. — Rabinec Wise napada małosrčnost oblasti napram dunajski poulični drhali. — Poroča Samuel Spewack.

DUNAJ, Avstrija, 20. avgusta. — Proti-židovski izgredi, ki so se završili tukaj v ponedeljek in torek, so bili le uvod k nameravani monarhistični revoluciji.

Policija je vpriporila včeraj pogon na neko jezuitsko hišo, ki je bila tajen glavni stan avstrijskih monarhistov. Zaplenila je pet in trideset zavojev korespondence. Ta korespondenca je pokazala, da so se skušali fašisti poslužiti proti-židovskega fanatizma kot bojnega krika za "črn puč". Imenovana bo posebna komisija, da prečita korespondenco ter stavi pod obtožbo voditelje preprečenega puča.

Policija je tudi vpriporila pogon na stanovanje barona Schagra, monarhističnega voditelja.

Ameriški delegati svetovnega zionističnega kongresa so sklenili skrajšati svoje bivanje tukaj, ker jim ne ugaja sovražnost prebivalstva.

Proti-židovska agitacija se vrši naprej. Dunaj nosi še vsa znamenja mesta, v katerem vlada vojno pravo. Fašistovski fanatizem se ni še prav nič polegel. Za petek je bila sklicana prav posebno velika demonstracija, ki se bo vršila v nekem mestnem parku. Treba je tisoč mož policije, peš in na konjih da zavarujejo židovske delegate.

Rabinec Stephen Wise iz New Yorka, eden podpredsednikov svetovnega zionističnega kongresa, je rekel včeraj poročevalcu:

— Pridružujem se svojim tovarišem iz Amerike in drugih dežel v obžalovanju okoliščin, vspričo katerih je bil kongres pozvan, naj se sestane. Ni preveč izjaviti, da storita vlada in policija vse, kar je mogoče storiti sedaj, a Dunaju bi se lahko prihranilo sramoto sedanjih prizorov divjštva, če bi bila vlada bolj trdna predno se je pojavila potreba, da pokliče policijo na pomoč.

— Kancelar Ranek, govorec v svojem imenu ter v imenu prejšnjega kancelarja Seipela, je odločno zanikal obdolžitev, da so izgredi v stiku s političnim položajem. Naj bo stvar taka ali taka, kot Amerikanec in Žid protestiram proti potrebi posebne in neprestane obrambe postavnega zborovanja mojih tovarišev, ki so se zbrali pod egido visokega ter mednarodno odobrenega namena.

Vlada, ki se boji nasprotovati reakcionarnemu elementu, postopa previdno pri zatiranju neredov.

— Tekom obiska v policijskem glavnem stanu sem videl mlade ljudi, ki so bili aretirani tekom izgredov zadnjih dveh dni. Večina teh je stara manj kot osemnajst let, kar pomenja prilično isto kot v Monakovem, ko so bili zavedeni nedorasli mladiči pod Hitlerjev prapor.

VARŠAVA, Poljska, 20. avgusta. — Vojvoda iz Katovica je sporočil poljski vladi, da se vračajo številni Židje, ki so preteklo leto zapustili Poljsko ter se napatili v Palestino. Izjavljajo, da jim je nemogoče najti delo. Izseljenci so pustili vso svojotno borno lastnino v Palestini ter se vračajo brez vseh sredstev.

Arabci so napadli italijansko karavano.

RIM, Italija, 17. avgusta. — Med Egiptom in Cirenajko so napadli Arabci veliko italijansko karavano. Teško so bili ranjeni major Ruggero, grof Calaretti in neki konjijski uradnik.

Založnik je kupil stari grad.

LONDON, Anglija, 17. avgusta. — Znan ameriški založnik W. H. Hearst je kupil starodavni grad

St. Donats katerega namerava preurediti ba poletno bivališče.

Slika gradu j bil v nekem časopisu, nakar je brzojavno naročil svojim agentom, naj ga kupijo zanj.

Pravična kazen za mladega fašista.

BERLIN, Nemčija, 18. avg. — Sodisce je obsodilo mladega študenta, Lutza na tri mesece ječe, ker je pisal znamenu agredniku Georgu Bernardu pisma, v katerih mu je pretel s smrtjo.

Mongolska vlada izgnala Andrewsa.

V dvomu glede ciljev je mongolska vlada izgnala iz dežele tretjo ameriško azijsko ekspedicijo, ki je razkrila ostanke prvotnega človeka ter dokaze evolucije.

URGA, Mongolska, 20. avg. — Mongolska vlada je ukazala tretji azijski ekspediciji Ameriškega naravoslovskega muzeja, pod vodstvom Roy Chapman Andrewsa, naj prekine svoja raziskovanja in svoje znanstveno delo ter zapusti Mongolsko. Ker je Andrews haje kršil pogoje svojega dogovora z mongolskimi znanstvenimi organizacijami.

Mongolska vlada trdi nadalje, da je ekspedicijska polg znanstvenega dela izvrševala tudi topografska opazovanja in da je imela v svoji službi več sumljivih ljudi, — sumljivih v vojaškem smislu.

Andrews je tudi obdolžen, da je vršil politično propagando in da je ševal Mongolec proti "rdečim boljševikom".

PEKING, Kitajska, 20. avg. — Roy Chapman Andrews, voditelj tretje azijske ekspedicijske Ameriškega naravoslovskega muzeja, je pokazal tukaj kamenit, orodje in erozije plemena ljudi, ki je živel pred tisoč in tisoči let med sipinami ob bregu jezera, katero je že davno pogotnila Gobi puščava.

Da se ti primitivni ljudje poznali jajca dinosavrov, ki so se potikali pred nekako desetimi milijoni let po azijski visoki planoti, je razvidno iz dejstva, da so lepo izrtali lupine jajc ter delali iz njih okraske.

V isti namen so se tudi posluževali lupin jajc velikanškega noja, ki je že davno izgubil z zemeljskega površja.

S tem je ekspedicijska Andrews najbliž razkrila sledove najbolj zgodnjega človeškega tipa.

Izgon ekspedicijske iz Mongolske ni bil povsem nepričakovan, soglasno z uradniki Ameriškega naravoslovskega muzeja, katerim je vodja ekspedicijske pred kratkim sporočil, da je naletel na velike težkote v svojih odnosih s teritorialnimi oblastmi.

Sedanja mongolska vlada v Urgi je bila ustanovljena pod vplivom sovjetske Rusije, in čeprav je Rusija v ruski-kitajski pogodbi iz preteklega leta obljubila, da bo umaknila svoje čete iz Mongolske, je ruski vpliv v Urgi še vedno zelo močan.

Andrews je napravil v poletju prošlega leta posebno potovanje v Urgo, da se dogovori z vlado glede svoje ekspedicijske v tekočem letu. Njegovo potovanje je bilo zvezano z neobičajnimi težkocami in ko je konečno došel v Urgo, je izvedel, da so bili vojni minister in drugi uradniki ravnokar zavratno umorjeni in da je bila aretirana polovica tujcev v Mongolski.

Smrt znanega antropologa.

GRAND FORKS, N. D., 18. avgusta. — Pri Tokio, N. D. se je danes z avtomobilom smrtno ponesrečil znani ameriški antropolog A. B. Skinner. Indijane, ki ga je spremljal, je ostal nepoškodovan.

Sovjetski aeroplani v Sanghaju.

SANGHAJ, Kitajska, 20. avg. — Danes sta dospela sem dva ruska sovjetska aeroplana. Preletela sta razdaljo 500 milj.

Koncesije nemške tvrdke v Maroku.

Maroške intrige vznemirjajo Nemce. — Trgovci, ne po politiki, — pravi tvrdka Mannesmann, ki je priznala pogajanja glede koncesije.

BERLIN, Nemčija, 20. avg. — Politika in politične intrige so preveč za tvrdko Mannesmann, ki je dobila še pred vojno skrajno dragoceno koncesije v Maroku. Čeprav se vrše spajaj pogajanja za prodajo vse lastnine z nekim angleško-ameriškim konsorcijem finančnikov, noče tvrdka Mannesmann ničesar namigniti glede članov tega konsorcija, z utemeljitvijo, da bi s tem kršila pogoje uvodnega dogovora.

(Poročila, ki so dospela včeraj iz Londona in Pariza, so javljala, da je kupil Mannesmannove koncesije Otto H. Kahn iz New Yorka. Kahn ni hotel razpravljati o poročilu ter le namignil, da bi se komaj mogel zanimati za Maroko sedaj, ko se Španci in Francozi preteyajo z rfskimi četaši).

Tvrdka Mannesmann je pričela razvijati svoje koncesije l. 1913, a razvoj je bil prekinjen vsled svetovne vojne. Po sklenitvi miru je neka delegacija Rifeev obiskala Berlin ter prosila tvrdko Mannesmana, naj obnovi koncesije. Pogajanja so se vršila s Španci in pozneje s Francozi, a so bile diference, ne le med tvrdko in obojema državama, temveč tudi med Francozi in Španci.

— Mi smo le trgovci, ne pa politiki, — je rekel zastopnik Mannesmannove tvrdke poročevalcu "Worlda". — Če ostanemo v Maroku, se ne bomo mogli izogniti temu, da nas zavljejo v politiko in to ni naša stroka. Drugače bi bilo v starih časih, ko je bila Nemčija sila v zunanji politiki in ko je laško zavarovala interese svojih državljanov v inozemstvu. Danes pa ne igra Nemčija nobene vloge in mi ne vidimo nobene prilike, da bi razvili svoje koncesije na trgovsko dobičkanosni podlagi.

Informant ni hotel oceniti vrednosti koncesije, vendar pa je rekel, da predstavljajo naravni viri koncesij "velikansko bogastvo, katero je komaj mogoče oceniti". Mannesmannove koncesije v francoskem Maroku so bile izgubljene vsled vojne, in zadeva odločnine še vedno ni rešena.

Precejšnji del nakupne cene bo dob uporabili za nadaljni razvoj Koburg topilnih naprav ter železnih rudnikov pri Požunu v Čehoslovaški; te naprave je kupila Mannesmann tvrdka leta 1924. Velik del proizvodov je namenjen na Balkan.

FEZ, Francoski Maroko, 19. avgusta. — Pet in dvajset tisoč francoskih čet prodira proti severu skozi francoski Maroko ter žene pred seboj bojevniške Abdel Krima v največji ofenzivi te vojne.

Splošno napredovanje se je pričelo ob jutranji zori in sovražnik se je pričel umikati brez odpora. Kolona generala Nogue, na skrajni levici napada, je prodrla hitro iz prvih, goratih vasi, ki so last neprijateljskih plemen. Dve važni sekeiji Souf plemena, proti katerima je bila ofenziva v glavnem započeta, sta se udali v torek.

Izvanredna nagica, znači celo prodiranje. Proti-francoska plemena so bila v toliki meri presežena, da se niso mogla koncentrirati. Krim je baje vpriporil obupen napor, da oživi bojno razpoloženje svojih pristašev severno od Taze, ki je zadnji okraj, kjer bi bil mogoč uspešen odpor proti francoskemu prodiranju. Vsa zna-

Stinnesovi dediči so se začeli tožariti.

Med Edmundom Stinnesom, dedičem pokojnega nemškega veleindustrijalca Hugo Stinnesa ter velikimi bankami se je unel trpek boj.

BERLIN, Nemčija, 19. avgusta. Edmund Stinnes, najstarejši sin pokojnega nemškega industrijalca magnata Hugo Stinnesa in skupina velikih bank v Berlinu sta zapletena v trpek odločilni boj.

Edmund Stinnes je sklenil ohraniti Aga motorne naprave, ki predstavljajo del očetove zapuščine, dočim se bore velike banke za svoj ugled.

V tem neenakem boju posameznika proti polovici dueata vplivnih bankirjev, ki so mu odtgnili kredit, se je Stinnesu dosedaj posrečelo zagotoviti si naklonjenost javnosti v tako veliki meri, da je bila skupina bank, ki likvidira zapuščino Stinnesa, primorana objaviti oficijelno objavo, v kateri ostro napada Edmunda Stinnesa ter ostale člane družine Stinnes. Matti in mlajšem sinu Hugonu se očita, "da sta podala neresnične in netočne izjave glede finančnega stanja družine".

V objavi obrazložaje dotična finančna skupina napredek likvidiranja premoženja Stinnesove družine, nakar koncentrira omenj na Edmunda Stinnesa, katerega javno doži, da je prodal gotovo lastnino, ki mu je bila izročena na temelju družinskega dogovora. To dejanje je bilo po mnenju bankirjev nepostopno ter se ga mora vsled tega razveljaviti.

Tudi upravljanje Aga motornih naprav kritizirajo bankirji ter izjavljajo povsem odkrito, da ne bodo dali nikakih nadaljnjih kreditov, dokler bo imel Edmunda Stinnes v svojih rokah kontrolno nad napravami.

"Vorwärts", organ socialistične stranke pravi, da je bančni posel edina industrija v Nemčiji, ki še ni prestala očiščujočega procesa delegacije. List izjavlja, da računajo banke na miškim industrijam še vedno obresti, katere i treba označiti kot preostanek iz dobe inflacije. V tem oziru je slikoviti dvojni boj, ki se vrši sedaj med Edmundom Stinnesom in bankami, zelo globokoga pomena za nemško industrijo v splošnem, ki se mora še vedno obrtno boriti pod breznom pretiranah obrestnih mer.

Povojni boj industrij z bankami, — pravi list, — se zreali v sedanjem boju med Edmundom Stinnesom in skupino bank. Temeljna sporna vprašanja so tako velika narodno-gospodarske važnosti, da ne sme vlada izgubiti nobenega časa, da posreduje ter nevtaliriza konflikt, ki bo eventualno posegel tudi na druge panoge gospodarskega delovanja.

menja pa kažejo, da se bo ta poskus, da se podžge narod bojevitih farmerjev proti Francozi, izjalovil v zadnji uri.

Francozi nameravajo očistiti celo ozemlje Rifeev in drugih neprijateljskih plemen, predno združijo armade za konečni udarec proti Rifeem. Poveljauki upajo, da bodo izvršili obširno gibanje brez resnih bojev.

Več francoskih obstreljevalnih aeroplanov se je udeležilo ofenzive. Ti aeroplani vznemirjajo skupine neprijateljskih četašev, ki se skušajo spojit z drugimi za odpo ter so tudi odrezali umikanje četašev proti severu v ozemlje Rifeev.

MACDONALD IN PODPORA ZA PREMOGOVNO INDUSTRIJO

Prejšnji ministrski predsednik in delavski voditelj, Ramsay MacDonald je ostro bičal idejo podpiranja premogovne industrije. — V nekem članku je imenoval to podporo bodrilo k nasilni revoluciji. — Konservativci ne vidijo prihajajočih viharjev.

J. Ramsay MacDonald, prvi angleški delavski ministrski predsednik, je pojasnil v nekem članku, ki je izšel v zadnji številki lista Nation, zakaj nasprotuje podpori, katero je naklonil ministrski predsednik Baldwin premogovni industriji. MacDonald je mnenja, da je ta podpora, koje namen je nuditi premogarjem življenju primerne plače, bodrilo za nasilno revolucijo,

— Dežela se trese v svojem zadovoljstvu, — je rekel, — in tako je prav, kajti okoliščine, ki so spremljale spor ter njega uravnavo, so zlokobne. Najmanj dvanajst mesecev je bil očividten ta prihajajoči spopad.

— Prvi bojni krik, dvignjen od lastnikov premogovnikov, je bil rezek in sebičen. Dobičke naj se zavaruje v prvi vrsti in mezde delavcev pozneje. Sledili sta dve stvari. Vse delavske skupine so se strnile v enotno fronto. e nikdar ni bilo take enotnosti v strokovno-unijskem gibanju. Vsaka unija je osvojila stališče premogarjev, ker je čutila, da bi se ta izziv, v slučaju, da bi bil uspešen, ponovil na celi črti in da bi prišle polagoma na vrsto vse panoge dela. Druga stvar pa je bila javna simpatija, ki je stala na strani delavcev.

— Nató pa je nastopila vlada ter se lotila problema na obžalovanja vreden, neroden način. Izgubila je tedne in mesece, tekem katerih bi bila intervencija lahko uspešna. Konečno pa se je zgodila edina stvar, ki se je sploh mogla zgoditi. Kot v pojemajočih dnevih rimskega imperija, so tudi sedaj kupili mir z denarjem davkoplachevalcev.

— Ona sekcija javnega mnenja, da se vdajo v vlade sili in da nudi direktna akcija proti družbi velikih izgledov za izboljšanje življenskih pogojev delavskega sloja, je povsem naravno prepričana, da je izvojevala fin triumf ter si vsled tega zatika v svoj klobuk peresa. Lahko namreč trdi, da je izstisnila pretnja direktne akcije deset milijonov funtov iz žepov davkoplachevalcev.

— Na ta način so mir, vreden skoro vsake cene, kupili riskantno drago in z denarjem, ki bo uničil lržavo, če bo prišel v splošno cirkulacijo. Beda in industrijalni razkroj, katerega sta vojna in versailski mir prinesla Angliji, sta izpostavila ter bosta še nadalje ogrožala vrojene ustavne in demoratične običaje našega naroda.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$19.00 2000 Din. — \$37.80 5000 Din. — \$94.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razposilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštai čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENEM OZEMLJU:

200 lir \$ 8.40 500 lir \$20.00
300 lir \$12.30 1000 lir \$39.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razposilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljate, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslani najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

62 Cortlandt Street New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto valja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za nizozemstva za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.
Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenki nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se bogovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivaličke naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

IZPREMENJENA JAPONSKA

Nemški filozof in potovalec, grof Keyserling, kateri se zamore živjeti v tuje civilizacije, se je vrnil iz Japonske precej pesimističen glede učinkovanja zapadnih vplivov. Živel je v nekem bolj oddaljenem okraju cesarstva ter je imel priliko opazovati najboljše glade dostojanstva, discipline ter ljubezni do lepote, ki je značila staro Japonsko. Lafadio Hearn, ki je obiskoval japonske otoke dosti let poprej, je bil naravnost očaran od duha japonskega naroda. Izza njegovih dni se je pospešil proces modernizacije, prilagodjenja zapadnim standardom.

Kdor le kolikaj dvomi o obsegu te izpremembe, mu je treba le ogledati si posebni "prismorski" suplement, posvečen moderni Japonski ter izdan od lista "Asahi" v Osači, ki je eden vodilnih listov na Japonskem. Z izjemo imen ali kakšnega kitajskega ideografa bi lahko ta suplement izšel v katerikoli angleškem ali ameriškem velikem listu. Tiskani je izključno v angleškem jeziku in celo oglašje izgledajo slično. Izdelovalci toaletnih predmetov in živil ter lastniki bank in hotelov ponujajo svoje blago ter svojo službo soglasno z najbolj odobrenimi metodami oglaševanja. Besedilo je posvečeno prispevkom vodilnih trgovcem, politikov ter naprednih znanstvenikov v različnih panogah biznisa, vlade in znanosti. Le zamanja plat predstavlja staro Japonsko, — namreč japonsko deklico s svetiščem in tradicionalnim vzhajajočim soncem v ozadju.

Ta transformacija Japonske je v resnici presenetljiva. Možje, še vedno aktivni v japonskih zadevah, so bili rojeni v starih fevdalnih dneh, še predno je dovolila Japonska stik z inozemci. Danes pa so sprejeli vse zunanje prilike zapadne civilizacije. Skušali so tudi razumeti duha, ki vodi našo civilizacijo ter so sprejeli one dele tega duha, ki najbolj odgovarjajo japonskim potrebam. V tem pogledu so se pokazali Japonci bolj odkritega duha in bolj željni poslušati se vsake dane prilike kot drugi narodi, ki se postavljajo z naprednjaškim duhom. Naš lastni uspeh nas je odvrnil od spoznanja, kako žive drugi narodi. Naša brezbržnost pa je le preveč pogosto degenerirala v nesmiselno zaničevanje.

Kakšne bodo posledice tega procesa za Japonsko? O tem vprašanju se je že dosti špekuliralo in ugibalo. Ponavadi se je označevalo ta proces kot prikazen na površini, in tozadnje misli trdijo, da je ostal japonski narod v svojem bistvu neizpremenjen. Odeja je zapadna, a notranjost je stara japonska. Oni, ki zagovarjajo to teorijo, najbrž dovoljujejo, da so njih npanja učetje njih misli.

Grof Keyserling pa se boji, da je prilagodljivost japonskega naroda tako velika, da bodo najbrž popolnoma izgubili vse, kar je bilo najboljše v njih, prastaro civilizacijo vse nadkriljujoče site modernih metod.

Grof ne vidi le moderniziranja mehaničnega življenja Japoncev, temveč tudi moderniziranje japonskega duha v zapadnem smislu. Po njegovem mnenju so bili Japonci celo pred ameriško trgovsko invazijo bližje zapadu kot pa Kitajski, iz katere so nekoč dohili svojo starejšo kulturo.

Naši stroji, naš industrialni sistem, sploh vse, kar je vključeno v mnogoobsegajoči izraz "kapitalizem" je že proizvedlo globoke in bistvene izpremembe v življenju in idejah japonskega naroda.

To je povsem naravno malo razveseljivo za ljubitelje stare Japonske. Naravnost nesreča bi bila, če bi se staro, popolnoma nadomestilo z novim. Vseled tega je najbolj zaželjiva spojitev ali fuzija orientalskega duha z zapadno mehanično iznajdljivostjo. Toliko dragocenega je v umetnostih in civilizaciji stare Japonske, da je v interesu celega sveta, da se vse to ohrani.

Le na ta način bo mogla Japonska izpolniti svoj ideal, da postane tolmačica med iztokom in zapadom.

Japonski državniki ponavljajo ob vsaki priliki, da je to na oia Japonske in v slučaju, da bi stara Japonska popolnoma izginila, bi bilo Japonski tudi nemogoče prežeti tako vlogo, ker bi se s tem popolnoma odtujila Orijentu ter bi mu ne mogla tolmačiti zapadnih metod ter duha zapadne civilizacije.

PETA POŠILJATEV ZA "DOM SLEPIH" V LJUBLJANI

Prva pošiljatev 27. aprila 1925	\$ 789.70	D. 48.155
Druga pošiljatev 4. junija 1925	\$ 86.10	D. 5.136
Tretja pošiljatev 23. julija 1925	\$ 174.65	D. 9.780
Četrta pošiljatev 31. julija 1925	\$ 50.00	D. 2.700
Peta pošiljatev 6. avgusta 1925	\$ 43.25	D. 2.350

Peto pošiljatev tvorijo darovi sledečih darovalcev:
John Jesenko, Box 629, Scotia, Cal. \$ 3.00
Mary Sodja, Box 313, Tooele, Utah 1.00
John Zakelj, P. O. Mountain, Pa. 1.00
John Sitar, 132 Adams St., Hoboken, N. J. 1.00
Rosie Bucher, Great Neck, L. I., N. Y. 1.00
Jernej Krajcar, Box 158, Durant City, Pa. 36.25

Skupaj ... \$43.25

Peter Zgaga

Torej, rojaki, če ne veste, kaj so orglje, vam bom jaz tukaj na tem mestu razložil in pojasnil.

Potrebne podatke sem vzeli iz 129. številke Kovertovega lista, ki je obenem tudi uradno glasilo Družbe sv. Družine v Jolietu.

Kaj so orglje? Oziroma, kaj so nove orglje!

Upam, da vas bo dovolj razsvetlil sledeči odstavek, vzeti iz Kovertovega lista:

— Nove orglje niso konjček, ki v . . . piska, temveč bo treba štiri novece, zato so pa sklenili, da bodo priredili v ta namen igro, čisti dobiček gre za orglje!

Ko bo kaka fara orglje kupovala, naj bo jako previdna. Strašno se bo urezala, če no kupila mesto orgelj dotičnega konjčka. Orglje so povsem nekaj drugega. Te je treba vpoštovati. Konjček je konjček, orglje so pa orglje.

Trunk pravi: "Povedal sem neko smešnico o sfiksamanu Judu". Če bi mi bilo denucijanstvo v krvi, kot je naprimer njegovi duševni zlahiti (posebno tisti v Brooklynu), bi dal Trunku prihoko, da podrobneje preštudira razmere v ameriškimi jettinščicah.

Prav posebno hudo bi mi ne bilo, kajti avstrijskih arestov je že vajen.

Rojaka so vprašali, kaj bi storil če bi imel pet tisoč dolarjev. Malo je pomislil ter odvrnil: — Hišo bi si kupil za petnajst tisoč dolarjev.

Če druga ne, naj bi že vsa, toliko poskrbele oblasti, da bi bila ameriška javnost prepričana, da so vloni in amori pripovedani.

Ljubljansko časopisje je objavilo sliko jugoslovanskega prestolonaslednika, štiriletnega Petra, v gorenski narodni noši. Visoke škornje ima, irhaste blačice, lajbela s srebrnimi gumbi, v rokah mareljo, na glavi pa širokokrajnik s krivici.

Slika je pristrana in je deloma tudi znamerje demokracije. Pred vojno so namreč oblačili tri ali štiri leta stare prestolonaslednike v generalške uniforme.

Prohibicijasti paša Buekner, ki je svečano prisegel, da se v doglednem času ne bo nič drugega odilo po ameriškimi grlih kot pol-percentna pijača, je rekel nekega časnikarskemu poročevalcu: — Da, nekoč je bil New York tako moker, kot je moker Atlantiški ocean.

To je značilna izjava. Le škoda, da je ni zaključil z besedami: In sedaj je New York tako suh kot je suh Pacifični ocean.

Vlada bo najela par tisoč novih subhaških agentov, poleg tega bo pa sedanjim še plbče povišala. Butlegarji postajajo nestrpni. Novih šikan ne bodo več prenašali.

Ko jih bo minila potrepljivost, bodo enostavno kupili vlado ter j posvoje zaronali.

Žena ameriškega kongresnika Frank D. Scotta je v sodišču pod prisego izjavila, da je njen mož v kongresu "suh" glasoval, do čim je doma v svoji kleti jako navdušen za "mokroto".

S tem je dala sodišču in javnosti zaprisežen dokaz, da se njm mož popolnoma nič ne razlikuje od ostalih ameriških kongresnikov.

Italijanski ministrski predsednik Mussolini javka, da manjka Italiji delavcev, da potrebujeta italijanska industrija in poljedelstvo še več pridnih rok.

— Če nam druga ne bo kazalo, — je rekel Mussolini, — bomo morali delavce importirati.

To vprašanje lahko reši na povsem drugačen način. — Zakaj delavce importirati v Italijo? Italijanom naj izseljevanje preprove, pa bo.

Vprašanje

kadilca navadnih cigaret.

Zakaj so Helmars tako splošno priljubljene?

Odgovor

kadilca Helmar cigaret.

Zastran erotne izbornosti in izrazitosti svojega ČISTEGA turškega tobaka.

Turški tobak je najmilejši in najboljši tobak za cigarete. V Helmar dobite kakovost. V navadnih cigaretah pa količino.

Dopis.

Claridge, Pa.

Ne vem kaj je vzrok, da zopet v dopisovanju nekako zaostajamo. Taka naselbina, kot je naša v primeri z drugimi, bi morala priti bolj pogosto v časopisju na dan. Seveda, to nas ne zadržuje, da ne bi korakali v duha napredka naprej, kar mora biti vsakemu Klaricianu v ponos.

Delamo sedaj še precej dobro, 5 do 6 dni na teden. Zasluži se pa ne toliko kot bi bilo delu primerno, ker gospodje so nas zelo prikrajšali pri plači. O mrtvem delu niti ni treba govoriti, da bi se kaj plačalo zanj; tudi pri vozičkih pravijo, da ne tehtajo kot bi imele. Vendar teža je vseeno boljše kot po drugih rovih v okolici.

Zadnje čase zelo izboljšujejo ceste v okolici, kar je v korist tistih ki imajo automobile. Tudi v ostalem se olepšuje vse, kar se da tako da napravi na obiskovalca zelo prijeten utis.

Oni ki že dalj časa niso bili tu v Claridgu, bodo presenečeni, če sedaj sem pridejo, ker mislijo, da so drugam zašli.

Tudi naš zelenjaki ali vrtove so se dobro letos obnesli, posebno pri tistih, ki so si vzeli za trud in jih skrbno obdelali. Solate in druge zelenjave imamo dovolj.

Iz tega lahko razvidite, kako je tu. Za delom sem k nam hoditi pa ne svetujemo nobenemu, ker se delo težko dobi in če se, bo vsak razočaran, ker razmere niso take kot bi jih morda kdo pričakoval. Tu se mora tudi kaj včas za darne.

Nemški poslanik v Zdr. državah.

navaditi in tudi še marsikaj drugega. Kdor je pa človek za to in dober pisec, pa naj le pride sem. Bomo že delo za njega dobili, da nam bo pisal vsaj dopise iz naše naselbine.

Kaj pa Zgaga? Kaj pa ti? Le taji se postavi in možak bodi, in kako lepo povjz z tvoji koloni.

Z Brezjami pri nas ni nič, s ne zanimamo dosti za romanje. Kdor pa hoče, naj prirota sem se tudi pri nas odpustki dobe. Križev pot imamo, in ta je tako dolg, da kdor bo skozi njega priomlat, bo gotovo romanja sit. Za odpustke pa še gledal ne bo.

Poročevalec.

RAZGLLED PO SLOVENSkih NASELBINAH

Avtomobil je precej nevarno poskodoval šestletnega sinčka družine Kužnik.

Umril je rojak John Baznik, star 60 let. Doma je bil iz vasi Malo Mraševo ter je bil v Ameriki nad trideset let.

V Cleveland se je vrnil po kratkem bivanju v domovini naš znan slovensko-ameriški pesnik Mr. Ivan Zorman.

V Milwaukee, Wis., je umrla družina Mermal tri leta stara hčerka Silvija.

Največje cerkve.

Znano je, da je največja cerkev na svetu Sv. Petra v Rimu, ki ima prostora za 54.000 ljudi. V Milansko katedralo jih gna 37.000, v cerkev sv. Pavla v Rimu pa 32.000. Stolnica v Koelnu ima prostora za 30.000 ljudi. Po 25.000 jih gre v cerkev sv. Pavla v Londonu in sv. Petronija v Bologni. Bivša katoliška cerkev in sedanja turška mešija Hagija Sofija v Carigradu spravi 23.000 ljudi pod streho, sv. Janeza v Lateranu v Rimu 21.000 in nova katedrala v Newyorku 17.000. Svetovnoznan cerkev s posevnim tolpom v Pisi in stolnica sv. Šufana na Duna ju imata prostora za 12.000. Ženska cerkev v Monakovem za 11 tisoč in cerkev sv. Marka v Benetkah za 7000 vernikov.

Novice iz Slovenije.

Umrli v Ljubljani.

Dragica Zobot, hči čevljarkega pomočnika 2 meseca; Josipina Jerina, čevljarjeva žena, hiralca, 65 let; Valentina Upejlj, posestnikova hči, poldrugo leto; Terezija Marn, branjčjeva žena, 69 let; Brigita Jazbinšek, delavčeva hči, 6 tednov; Antonija Osolin, občinska uboga, hiralca, 30 let.

Kap jo je zedela.

Pri pranju perila na Gradašcih je zadel mrtvoud 69-letno zaslepnico Terezo Marn, stanujočo v Kapiteljski ulici št. 11. Ljudje so obvestili takoj rešilno postajo, k je nesrečnico prepeljala z rešilnim vozom v bolnico.

Ogenj.

Te dni je opazil mitniški paznik v Šiški, da se vali iz podstrešja hiše čevljarja Emila Peruzija na sproti mitnice gost možan dan. Obvestil je takoj stražnico ter šišensko požarno brambo. Ljudje se nato zbudili gospodarja in odšli v podstrešje kjer so ogenj kmalu pogasili.

Požar je nastal vsled kratkega stika na žici električnega toka, ki je vnel razne čunje, te pa bru no ob žici. Požarni brambi ni bilo potrebno stopiti v akcijo.

Škof Jeglič v Logarski dolini.

Tu dni je prišel v Logarsko dolino ljubljanski škof dr. Jeglič in je prenočil v Trillerjevi koči, kjer je sam opremil posebno sobo. B je tudi na Okraščju in je bil ves čas zelo dobre volje. Izjavil je da mu kraj zelo ugaja in da s pride. Bil je zelo prijazen sprajci.

Divji prešiči na Gozniku.

Ze lansko leto so v Laško prihajale vesti, da se nahajajo v gozdih na Gozniku (med Laškimi in Grižanimi) divji prešiči, k lme tom izrijejo krompir in druge poljske pridelke ter jim povzročajo mnogo škode. Te dni pa je prinesel neki pastir, ki živi čez teden v hribih laškemu mesarju Gradu mladega divjega prešiča na prodaj. V lovskih krogih je vzbu dila vest mnogo zanimanja.

Smrtna kosa.

Na Igu je umrl po kratki bolezn i v 76. letu starosti Iv. Strumbi. Pokojnik je bil skrben in dober gospodar.

Blaznež na ulici.

Ponoči se je prizibal do stražnika na Marijinem trgu mlajši možki, ki je pel in vriskal na vse pretege. Stražnik je seveda nočnega veseljaka opoznil in mu petje prepovedal, je pa zelo slabo naštel. Dozdevni veseljak je v Stritarjevi ulici nenadoma naveli na njega in ga pričel obdelavati z vso silo z nogami in rokami kakor pobesnel. Stražnik je kmalu uvidel, da nima opravka z navadnim ponočnjakom, marveč z blaznevcem.

V vseh slučajih—

najsibo za pošiljanje denarja v dinarjih, dolarjih ali lirah;

najsibo za izplačanje denarja, katerega hočete iz domovine sem dobiti;

najsibo za vloge na 'Special Interest Account' kjer je Vaš denar varno naložen in prinaša 4% obresti;

najsibo za potovanje v stari kraj in povratek v Ameriko, je najbolje za Vas, ako se obrnete na poznani in zanesljivi zavod, kateri Vas bo vsikdar točno in zanesljivo poslužil;

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA POTNIŠKA POSLOVNICA V AMERIKI

ALOJZ JIRASEK:
FILOZOFSKA ZGODBA

Fribort je sedel za mizo, kjer so ležali vsevpred v velikem nerodu zvezki in knjige, namočil pero in jel pisati na čisto polo.

Tovariši! — je začel na papirju z velikimi črkami.

V sobah je zavladala tišina.

Gospodična Elis je dvignila poveseeno glavo in jela spet plesti, toda senu zamljivosti ji ni izgnila s čela in z lica.

Takrat je zaropotal poreden pačglavec na boben starega Kmonička, ki je iztrgan iz dremanja vстал in z opletajočimi se koraki povešajoč zaspano glavo korakal s svoje ekspedicije na rotovž.

Medtem je Vavrena hitel na instrukcijo.

Prekorakal je lope in Zidovski vrh, pustil za sabo gradic, gimnazijo in piaristovski kolegij, nazadnje pa stolil v temno hišo v rokoko slogu. Nad vrati gosposke te hiše so se vzpenjali jelenji rogovi, pod njimi pa je bilo naslikano "Božje oko" z dolgimi, žoltiimi žarkii.

Po temnih stopnicah je prišel v prvo nadstropje, kjer se je pri enih vratih ustavil in potrkal.

Notri je bilo tiho, nihče ni odgovoril.

Vstopil je.

Njegov prihod je močno presenetil mlado devojkico ki je, kakor hitro je zaslislala odpirati vrata, vstala s stola, pa hitro nekaj skri-la pod blago za obleko na mizi.

Počela je nekaj drugega, namesto da bi šivala. Sveže lice ji je zagorelo od žive rdečice, in ko je zaslislala Vavrenov glas, je šele obrnila povešene oči k vratom in rekla z nežnim, prijetnim glasom:

— A, vi ste, gospod Vavrena?

— Kako sem se prestrašila! — je odkrito dodala.

— Frička ni doma, gospodična?

— Ah, seveda, vsled tega prese-necanja sem čisto pozabila. Odsel je s teto in z Loti. Teta prosi, če trenutek počakate, pridejo kmalu.

— Prav rad, — in poznalo se je na glasu in na licu, da resnično rad počaka.

— Izvolite morda? — in pokazala je proti sobi, kjer je navadno poučeval Frička.

— Ali bi vam ne bil v nadlego trenutek tukaj?

Devojka je znova zardela in smehljaje pokazala stol, kamor se je Vavrena posadil.

Lenka se je res prestrašila. Bila je nekam v zadregi, ali ta ljubka zmedenost se ji je podala. Lotila se je urno dela, kakor bi vse rada dohitela. Pri tem — kdo ve, kako se je zgodilo, ali je iskala ig-le ali škarij — je potpisnila blago za obleko tako, da se ga je kos spe-ljal z mize. Obenem se je začel u-darec, kakor bi nekaj težkega pad-lo z mize.

Lenka se je naglo pripognila, toda prej ko je segla po oni stvar-i, je bil že tu Vavrena, ki se je urno sklonil, da izkaže Lenki uslu-go.

Njnuni roki sta se srečali in Va-vrena je začutil na svojih sencih dotik kakor žamet gladkega, top-lega lica.

In spet je bila devojka liki mak-ov cvet.

Knjižica se je odprla. — Ali sme mpogledati naslov?

Lenka je vpirala v filozofa svo-je lepe, jasne oči in molčala. On pa je iz nepredebele knjižice male osmerke v rokah na glas bral na-slov:

ALMANAH
ali
Novoletnica. 1823.

Nato je nehote izpustil liste, ki jih je palec zadrževal, gledal mig-ljajoče strani, vrstice v prozi in verzii in nazadnje so mu obstale oči spet na licu mlade deklice.

— Odpustite, prosim, da sem vas prej s svojim mišljenjem raz-žalil. Videl sem, da nekaj skriv-ite, in pomislil sem, da resnice re-čem, da utegne biti pisarica.

— Od koga neki? — in Lenka se je zamejala, da so zablesteli vsi njeni zdravi zobje.

— Čudno bi ne bilo! — je od-vrnil tudi veso mladi filozof.

Toda češke knjige se nisem nade-jal. Iznenaden sem. Mislim, če bi šiel tu od ene gosposdine do dru-gre, bi ne našel menda češke knji-gne. Nisem vedel, da ste rodoljub-ka. Kajne, da ste? — in podal ji je desnico.

— Sem! — in Vavrena je stis-nil njeno mehko, toplo ročico, ki je narahlo zadržala.

— Ali smem vedeti, kdo vam je to novoletnico posodil?

— Imam jih več. Ali ste brali tole?

— Sram me je. Nisem —

— Pa si jo vzemite, če hočete. Berem jo že v tretje. V svoji skri-nji imam še druge, in če želite, vam vse posodim. Toda morate se mi oddolžiti! — Sedla je.

— Kar imam z veseljem prene-sem; pa ni mnogo.

— Prosim pa, da tega ne vidi niti teta, niti Loti. Zdjaj razume-te, zakaj sem to knjižico ako hit-ro skrila, ko sem slišala odpirati vrata. Teta nerada vidi, če berem, in posebno češkim knjigam se sme-je. Ni me sram mojega prepriča-nja, toda ker se proti teti ne mo-rem braniti, kakor bi rada in ka-kor bi bilo treba, zato rajša mol-čim in se izogibljem vsaki prilož-nosti.

— Potrpite, Lenka, saj gre za dobro stvar. Kako sem vesel, da sem vas danes spoznal! Verjemite mi, da sem žalosten in ogorčen, ko vidim, kako se naše gosposdinje brigajo samo za pentlje in trakove — ko slišim, kako v tujem jeziku o takih drobnarijah govore in z vnu-mo druga drugo na tenko kriti-zirajo in deklamirajo prazne, iz-tujih knjig naučene fraze. Ljubez-no do domovine, branje čeških knjig in češka beseda ni v modi, ni nobl, in zato jim vsega tega ni mar, še celo smejejo se temu. To so roditeljske, vzgojiteljske prihod-njga pokolenja! Kako naj ne bo brezbržno, medlo, z eno besedo — nezdavno! Imajo neki nežno, občutljivo žensko srce, ali globokim, pekočim ranam, stoletni bedi in nesreči njih naroda je nedostopno in zakrnjeno.

Lenka je sedela kakor prikova-na, komaj da je dihala.

Njene žareče oči so se upirale v lice filozofovo in v njegove ustni-ce in v vsaka njegova beseda, tako navdušeno izgovorjena, se je zač-r-tala v njeno ginjeno srce. Iz glo-bine je zavzdihnila in na zardelem licu se je pokazal blažen smehljaj in v obeh solze.

— Hvala lepa, — je dejala za trenutek s tihim, ginjenim glasom.

— Za osveženje mi je bilo in za tolažbo. O, že davno nisem slišala takih besed! Tako je govoril zmo-rom rajni moj striček.

— Ali je bil mar on vaš učitelj?

— Te knjige so njegova dedi-ščina.

— Ali bi mi povedali kaj o tem plemenitem možu?

— Povem, toda —

V večji so se začuli glasovi. Lenka se je zdrznila, pogladila si z ro-ko svoje zardelo lice in se tako-j lotila dela.

— Teta —

Takoj nato so se odprla vrata in vstopila je gospa aktuarjeva z gospodično Loti in malim Fric-kom.

— Ach, schau Lotty, gospod Vavrena še čaka. Zamudili smo vas, aber es ist so schoen draussen — je gostolela naglo in živahno, tako da spoštljivo poklonivši se filozof ni našel časa za odgovor.

Dame so ostale v sobi, on pa je odšel s fantičem v sosednjo, kjer so bile na mizi že pripravljene knjige in papirji.

Gospa Roubinkova je bila pos-tavna dama, visoke rasti in še zmerom svežega lica. Črni, skrb-no počesani lasje so se ji svetili kakor Lotinki, katera je bila ma-teri do pike podobna. V mestu so šteli aktuarjevo hčerko med naj-bolj zale, in po pravici. Vitek stas-čedno lice in temno oko so o-likovali nad druge in dekleta sa-ma nis omogla tajiti, da ima dober okus in da se lepo oblači. Materi ni bilo žal stroškov, le da bi hči v najnovejši modi prevažala druge.

Gospod Roubinek je zdaj lito,

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

LETO PRISSELJEVANJA PO NOVEM KVOTNEM ZAKONU.

Koncem junaja se je zaključilo prvo fiskalno leto, odkar je v veljavi novi priseljenjski zakon o kvoti. Z dne 1. julija je začelo novo fiskalno leto; kvote za posidne dežele ostajajo iste kot poprej.

Kakor vsem znano, je priseljevanje iz vseh dežel sveta omejevano na določeno najvišje število priseljenecv, takozvano kvoto. Le priseljevanje oseb, rojenih na ameriškem kontinentu, ni omejeno na kvoto. Izven kvote pa smejo priti žene ameriških državljanov in njihovi otroci pod 18. letom, kakor tudi duhovniki, vseučilišni profesorji in dijaki. V kvoti sami pa — in sicer do polovice iste — imajo prednost nekateri sorodniki ameriških državljanov (otroci med 18. in 21. letom, oče in mati, kakor tudi poljedelci po pokliću in njihove družine). Vsak mesec smejo ameriški konzuli izdajati kvotnim priseljencom izveščenu le desetino takih priseljenjskih viz, kolikor znaš letna kvota.

Skupno število vseh kvot znaša 164.667. Največjo kvoto ima Nem-čija (51.227). Angliško ima kvoto 34.007 in Irsko 28.567. Nasled-nje največjo kvoto ima Švedsko, namreč 9561. Za njim prihaja Norveško (6453) in Poljsko 5982. Francoško ima 3954, Italija samo 3845, Čehoslovakija 3073, Dansko 2789, Rusija 2248, Švica 2081 in Nizozemsko 1648. Za njimi prihaja Avstrija s 785 in Jugoslavija s 671. Vse druge dežele imajo manjšo kvoto. Najmanjša kvota znaša 100.

Skupna letna kvota znaša, ka-kor očeno 164.667. Tekom minole-ga fiskalnega leta pa je bilo izda-nih le 160.563 kvotnih viz. Torej 3304 manj priseljenecv je prišlo na račun kvotne minolega fiska-lnega leta, nego jih je smelo priti.

Čudno je, da so bile vse večje kvote izčrpane, dočim nekatere dežele, ki radi male kvote najbo-ji občutijo omejevanje priseljeva-nja, niso niti zerpale te svoje ma-le kvote, so zlasti Čehoslovakija, Ogrska, Italija in Jugoslavija. Vendarle poročila konzulov in iz drugih virov, sprejeta okolo prv-ga aprila, so pokazala, da v vseh teh deželah je bilo veliko več pro-senja za priseljenjsko vizo nego znaša vsa kvota. V razlaganje te presenetljive situacije se navaja-jo razni razlogi, ali težko je še so-diti, kako je pravzaprav prišlo do tega. Značilno je, da v treh izmed teh dežel, namreč v Čehoslovaki-ji, Italiji in Jugoslaviji, obstojejo jako aktivni vladni oddelki, ki v velikem obsegu kontrolirajo in vrvejujejo iseljevanje.

Nevporabljeni preostanek kvote znaša za Italijo 1149, za Ogr-sko 106, Čehoslovakijo 107 in Ju-goslavijo 103. Toliko več kvotnih priseljenecv bi bilo torej lahko prišlo iz dotičnih dežel. Nevpora-bljeni preostanek minolega fiska-lnega leta se seveda ne more prenašati na tekoče leto; kar je zamujeno, je zamujeno.

Bilo je že jasno začetkom tega leta, da ne bo Italija izčrpala vse svoje kvote za fiskalno leto 1924-25. Priseljenjski zakon od 1. 1924. namreč določa, da se vsak mesec sme izdajati 1/3 desetina letne kvote. Konzularna poročila od 3. ja-nuarja so pokazala, da je tedaj I-talija imela na razpolago še 70 od-stotkov kvote, torej 300 več kvot-nih števil, kot se jih je moglo iz-dajati tekom naslednjih šestih mesecev. V drugih treh deželah pa ni bilo tedaj nič kaj takega in bi bile lahko kasneje izčrpale svojo kvoto.

ODŠKODNINE ZA DELAVEKE NEZGODE V DRŽAVI OHIO

Državni organ, kateremu je v državi Ohio poverjeno izvrševanje zakona o delavskih odškodni-nah (Compensation Law), se ime

zuje Industrial Commission. Zakon določa plačilo odškodnine (kompensacije) poškodovanim na stavljencem. Kot nastavljenici (employees) se smatrajo vsi dela-veci v službi delodajaleca, ki za-posljuje tri ali več delavcev; hišni vslužbenici so izključeni.

Odškodnina se ne izplačuje le za poškodbe, dobljene tekom de-la, marveč tudi za poidiene bole-zni, ki si jih delavec nakoplje vsled svojega dela. Zakon pripoznava petnajststorie takih boleznii ko-podvrženih kompensaciji. Te po-kliene bolezni so: črn (anthrax), smolika (glanders), zastrupjenje po svinecu, živym srebru, fosforu, arseniku, benzoilu ali nitru, gazo-lini, buzinu, nafti in drugih plhi-novitih petrolejskih produktih, zastrupjenje po ogljikovem bi-sulfidu, po lesnem alkoholu, oku-ženje ali vnetje kože vsled doti-ke z olji, rezočimi sestavinami ali mazili, prašnimi tekočinami, pa-rami, dimi ali plin, rak ali uljesa na koži ali rožnici vsled ogljika, smole, katrana ali njegovih sesta-vin, bolezni vsled komprimirane-ga zraka, zastrupjenje po oglji-kovem dioksidu, medu ali cinku.

Ne daje se nikakva odškodnina za prvi teden po poškodbi razun plačila zdravniških in bolnišni-čnih stroškov.

V slučaju stalnega popolnega onesposobljenja (permanent total disability) odškodnina znaša 66 2/3 odstotkov povprečn teden-ske mezdle do smrti poškodova-osebe. Toda v nikakem slučaju ne trajajo plačila čez šest let po dne-vu poškodbe.

Ako poškodba ima za posledico delno onesposobljenje (partial disability), delavec dobiva 66 2/3 odstotkov razlike med prejšnjo mezdlo in sedanjim mogočim za-služkom, in to za dobo tega del-nega onesposobljenja. Ta kom-penzacija se izplačuje dodatno k odškodnini za časa začasnega po-polnega onesposobljenja.

Kompensacije ne smejo znašati več kot \$18.75 niti manj kot \$5 na teden.

Najvišja odškodnina za slučaj smrti znaša \$6.500. Toda, ako kom-isija najde, da delodajalec vsled zamikarnosti ni primeroma skrbel za varnost, mu komisija sme nalagati dodatno plačilo do 50 odstotkov najvišje odškodnine \$6.500.

Komisija, ako smatra to pri-merno, sme spremeniti tedenska plačila v eno ali večkratno sku-pno plačilo.

Dodatno k odškodnini izplaču-je komisija delavcu zmeske za zdravniške in bolniške stroške, kakršni se ji zdijo primerni. Po najnovejšem dodatku k zakonu, se dovoljuje tudi \$150 za pogreb-ne stroške preko vseh drugih od-škovdnin. Ne izplačuje se pa od-škovdnina za oba slučaja — po-škodbo in bolezen — skupaj, raz-un ako je onesposobljenje nast-lo vsled take bolezi in poškodbe. V takih slučajih bo komisija dolo-čila kompensacije po svojem č-brozdaju.

Delavec, ki vsled poškodbe po-stane onesposobljen za delo za več kot sedem dni, mora tekom dveh tednov po dnevu poškodbe vložiti prošnjo za kompensacijo, zdrav-niško pomoč itd. Za prošnjo služi tiskovina (blank): "Application for payment of compensation, medical services, etc." To tiskovi-no treba izpolniti in poslati po pošti na naslov: Industrial Com-mission of Ohio, Department of Claims, Columbus, Ohio." V slu-čaju poškodbe, kjer ni bila vlože-na prošnja v roku treh mesecev po poškodbi, sme komisija smatra-ti, da se je vpravičen odrekel pravici do odškodnine, in se to zabeleži.

Hiseni.

Na Rožniku pri Ljubljani se je Fran Jeram, uradnik pri okraj-nem glavarstvu v Brežicah poro-čil z uradnico Tomiško Slabina.

S PARIŠKE MODNE PARADE

Ženske, ki bodo hot-le biti to jesen po modi oblačene, bodo morale nositi take obleke kot jih nosijo te tri na sliki.

Duševna enakovrednost moškega in ženske.

Holandski psiholog Heymans si je v knjigi, ki jo je pred kratkim izdal, zadal težko in nevhaležno nalogo, odgovoriti na vprašanje: je li ženska na duševnem polju zmožna konkurirati z moškim. Rezultat do katerega je profesor prišel, pač ne bo našel pri ženskah odnuevljenja. Heymansovo knjiga zasluži splošno pozornost; saj pa se je tudi marljivo učenjak bavil s tem predmetom leta in leta in zbral naravnost ogromen materijal. V svoji sodbi je profesor Heymans pedantno stvaren in objektivni, ker se ni naslanjal samo na svoje lastne izkušnje, marveč je pritrjen k delu par tisoč zdravnikov in pedagogov.

Predvsem je Heymans mnenja, da vprašanje o duševni nadmoči moškega ali ženskega spola še daleč ni nedvoumno rešeno. Kon-čna rešitev problema ni možna zgolj na podlagi teoretičnega raz-mišljanja, kakor so to delali po-večini psihologi preteklega stole-tja. Treba je sistematičnega opa-zovanja, predvsem pa statistike. ki edina orfogoa razsodbo, dati bi moški spol duševni zmožnejši in vsiljivši ali pa ženska.

Z namenom, pridobiti si kolikor mogoče dosti potrebnega statisti-čnega materiala, je razposlal prof. Heymans kakih tri tisoč vpra-salnih pol med holandske zdravni-ke, učitelje in profesorje. Na ta način se mu je posrečilo dati svojemu delu širšo, objektivnejšo in stvar-nejšo podlago. Iz treh tisoč odgo-ovorov, ki jih je dobil, ugotavlja Heymans predvsem, da v delazmo-žnosti ženska z ozirom na vztraj-nost daleko zaostaja za moškim. Ženske se sicer lotijo vsakega po-sla z večjim danom, ponavadi tudi z večjo ljubeznijo do stvari kak- moški, ali njihovo oduševljenje le prekmalu splahne in vzpredno se zmanjša tudi spočetka mnogo obe-tajoči uspeh. Na podlagi odgovo-rov, ki so jih Heymansu podali zdravniki, je psiholog ugotovil, da boleha pretežna večina modernega ženstva na nenormalni živčni raz-dražljivosti. Med 100 ženskami jih je 70 bolnih na živcih, dočim znaša odstotek živčno bolnih med moškimi največ štirideset. V zvezi s tem omenja holandski psiholog, da so ženske v veliko večji meri uda-ome amannim sredstvom kakor mo-ški. Predvsem prideta tu vpoštev-morjii in kokaini. Tudi to je raz-vidno iz vprašalne pole.

Kar se tiče duševnih zmožnosti žensk, dokazuje dalje holand. učejak iz angleških, francoskih, ne-ških in holandskih biografskih lek-sikonov, ki popisujejo življenje pomembnejših oseb, ki so se ude-j-stvovala na te mali onem pol-znanosti, da soje ženske napram moškim v vrlo slabem razmerju. V Franciji na primer odpade na sto mož, ki so kakorkoli zasloveli, komaj šest žensk. Ta razmerje je v drugih deželah za ženske še slab-se, ponekod se celo znižna na 4:100. Z eno besedo: za velike znanostne pridobitve, za epohalne iznajdbe se mora svet zahvaliti moškemu, ne ženskem spolu. Sicer pa je ta trditve že tako splošno znana in dokazana, da je v tem oziru Hey-mansova statistika povsem odveč.

langela niso delo ženskih rok. To-da zato pa so James Watt, Step-henson, Edison, Raffael in Rubens njih delo, delo Evinih hčera, ko-gih najvišji in najtežji poklje je bil in ostane — materinstvo.

Kršilci prohibicijske po-stave ne morejo postati državljani.

Patersonski sodnik Seufert je izjavil, da ne bo dal nobenemu kršilecu prohibicijske postave dru-gega državljaneskega papirja.

Večeraj je odklonil državljan-stvo Johnu Marsesu, ki je bil par dni zaprt, ker je prodajal pijačo.

Dvaindvajset Bolgarov aretiranih v Parizu.

PARIZ, Francija, 20. avgusta. Dames je bilo tukaj aretiranih dva-aindvajset Bolgarov, ki so bajje v zvezi z napadom na predsednika bolgarskega parlamenta, Baroisa Vasova.

ALI VESTE,

da prikazujejo v jugoslovanskih kinematografih edinole ameriške filme? Ali veste, da povečana pro-daja Helmar cigaret dokazuj de-jstvo, da so si zajamele za-panje kadilcev s tem, da dajo ka-dilcom Helmar 100% čisti turski tobak, ki jim ugaja.

O G L A S.

Rojakom, ki me vprašujejo ra-do dela, pojasnim tem potom, da je tu zdaj slabo. Za bela drva se plača \$3.50 od korta ter morajo biti prve vrste in lepo zložena. Če bi se slučajno kdo pripeljal v Sugarum, bo moral iti bos nazaj; tako je zdaj tu. Pozdrav vsem.

Anton Rolih,
Box 4, Cornplanter, Pa.
(3x 21,22,24)

ZENITNA PONUDBA.

Fant star 36 let, nastanjen v New Yorku, se želi spoznati z dekletom od 23 do 33 let. Le resno misleča naj se oglasi in pošlje sliko če mo-goče na: "Bodočnost", c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt, St., New York, N. Y.
(3x 21,22,24)

ZASTAVE

SVILENE AMERIŠKE, SLOVENSKE IN HRVAŠKE
REGALIJE, PREKORAMNICE, TRO-BOJNICE, ZNAKE, UNIFORME ITD
Sigurno 25% ceneje kot drugod.
VICTOR NAVINŠEK,
331 GREEVE ST., CONEMAUGH, PA.

VICTROLE ZA POLOVIČNO CENO

VICTROLA No. 80 Cena \$110. Sedaj za polovično ceno .. \$55.-

Da so Victrola gramofoni najglasnejši in najtrpežnejši na svetu, ve vsakdo. To je prilita resnica. Proje čisto in razločno kot zvon. Ne hrapi kakor drugi gramofoni, ampak razumete jasno vsako besedo in vsak instrument.

Pred tednom dni pa je Victor gramofonska Co. znižala cene na velikih gramofonih tako nizko, da je vsakemu delavcu dana prilika si nabaviiti Victrolo, kakor jo zgoraj vidite za polovično ceno. Ta cena velja za nedolčen čas mesec dni, potem pa bo cena zopet stara namreč \$110. Danes pa dobite prav Victrolo št. 80 za polovično ceno \$55. — In št. 210 za polovično ceno \$55.— Ugodnejše prilike ne boste nikdar več imeli. Pisite ponje, dokler jih imamo v zalogi.

Garantiramo, da je vsaka Victrola čisto nova in še nikdar rabljena. Pisite po cenike! — IVAN PAJK — VICTOR DEALER, 24 Main St., Conemaugh, Pa.

ANTHONY BIRK
HIŠNI IN SOBNI SLIKAR IN DEKORATOR
Prezamec vsake v te stroko spadajoče dele.
BOJAKI, PREDNO ODDASTE DRUGEMU NAROČILO, VPRAŠAJTE MENE ZA CENO.
1811 Stephen Street Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Telephone: Evergreen 2854J

Grozdje! Grozdje! Grozdje!

To je že peto zaporedno leto, ko smo razposlali na stotine kar grozdja našim odjemalcem v vse dele Združenih držav, in vsak posamezni odjemalec je bil zadovoljen z našim blagom! Naročite karo našega izbranega črnega ali belega grozdja in se prepričajte. Naša prva trgatev se je že začela.

BAKULICH PREDOVICH CO.
216 California Fruit Bldg.,
SACRAMENTO, CALIF.

ZNANI DIRKAC ODPOTOVAL

Sluka nam kaže Tommyja Milona, ki je pri raznih avtomobilskih dirkah v Ameriki odnesel prvo nagrado. Te dni je odpotoval s svojo ženo v Italijo.

Miran Jarc:

Glasovi v noči.

Petdesoletni Razpotnik je tukaj koma pritaval v tretje nadstropje, a se je moral nasloniti na vlažen zid temne veže, ki je v tem hipu motno osvetljal odsvit mesečine, razlivačice se od dvorišča. Omahnivši mož je zakrilil z rokami, kot da išče oporišča, pa je z lahkim krikom vzdrlil ob steni in padel na kamenita tla. Težo mu je kakor otrpnilo, oblečal je tih in neigiben. Mesečina mu je dahnula čez lice, ki je nemešo v čudni bleodoti, iz katere so vpile globoko vdrete oči v lunin hlad februarске noči.

Tedaj so iz teme zaškripala vrata in iz mraku se je izmotala grbčasta postava mladega človeka v črnem plašču.

Vedri koraki so zadeli ob črno tlo in se plašno odbili.

Od tal je odjeknilo: "Smrt . . . smrt!"

Mladič človek je stopil bliže in se sklonil. Ko je pogledal ležečemu možu v lice, se je zavzel: "Razpotnik, moj Bog, kaj se vam je pripetilo!?"

Oni pa je jecljal: "Ali si ti smrt . . . smrt?"

Mladenič se je v strahu pošalil: "Kaj smrt, jaz sem življenje!"

"Potem me pustite, pustite me, jaz nočem več nazaj v življenje . . ." je stekalo in spet je omahnilo telo, ki so ga mlade roke vzdigovali.

"Razpotnik, tak zdramite se vendar. Jaz sem, jaz, Bregar . . ."

Končno se je Bregarju vendarle posrečilo, da je zagonetnega spavača dvignil in prebudivšiga se povedel v svojo sobo. Oni se je medlu v zasledel in se začudenozirjal po rešitelju, ki je slekel svoj plašč ni se zasvetil v pisani halji — pierotta. Pripravljavil je čaj.

"Hvala gospod Bregar, oprostite, da sem vas zadržal. Sicer pa, kdo ve, morda je baš ta trenotek za vas velike važnosti. Ali ni vse, kar se, kot pravimo, pripetijo slučajno — za človeka mnogo bolj važno, kot vsi že v naprej določeni dogodki?"

Bregar se je zamišljen ozrl v moža, ki se je trudno nasmehnil: "Stavim kaj, da ste se namerili iti na ples . . ."

"Da, na ples . . ."

"Čudno — človek, ki se odpravlja na ples, pa trči ob smrt!"

"Smrt, da sam klical?" se je jf Razpotnik zavrtel v spominjanje: "smrt . . . da . . . zares — grozno me je prijel . . . še nikoli tako."

"Večkrat vas napade . . ."

"Večkrat, pa to ni božjast! Pravijo, da je moja bolezen nekaj hipna otrplost živcev. Pa tudi to ni res, kajti prav tedaj, ko sem ležal na tleh, sem za čudo jasno mislil in gledal . . . videl sem . . . da bi vam mogel povedati . . . Da, če-že me napade. Zdi se mi da je to vsled . . . čujte, zdaj sem jo vjel . . . misel . . . poslušajte me, prosim vas . . . kaj ni do vas, kakor par leti drugoga brega?"

"Kakor do drugega brega . . . je Bregar zavzeto ponovil in pristopil k nočnemu gostu.

"Gospod Razpotnik!"

"Kaj, gospod . . . gospod . . ." To zveni tako tuje! Reveš sem,

SAMO 6 DNI PREKO

PARIS — 5. sept. FRANCE — 12. SEPTEMBRA Havre — Pariško pristanišče.

Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo vodo za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pljača. French Line 19, STATE ST. NEW YORK all lokalni agentje.

Gost je zamoklo strmel v pierota, ki se je odtegol od čudnega bolestinika in se zavrtel po sobi. Prodirjal ga je s pogledi in dvignila ga je beseda: "To je moja bolezen, vidite . . . vedno bolj trpim od zavesti, da nisam ničesar ustvaril, da sem se rodil le, da izpolnim vrzel v statistiki prebivalstva. Razumete mo- go grozo? Da sem le stroj med stroji! Nocoj me je na najstrušnej- se stisnilo to spoznanje. Zdaj je konec . . . zdaj se moram odloči- ti. Izruval se bom iz močvirja, ki ga je zgradilo pet desetletij . . ."

"In!!", se je vzvil pierrot.

"In za vedno izginem izpred o- čij znašev in prijateljev . . . služ- bo zapustim in se poslovim od družine . . ."

"Moj Bog, vročični ste . . . bol- ni ste . . ."

Oni pa je vedno bolj gorel v las- sedah, da ga je začel Bregar silo- vitno miviti. Nenadoma je Razpot- nik planil nanj s krikom: "Ha, ti me hočeš odvrniti od mojega naklepa, ki mi ga je vdahnil sam višji duh. Preslepiti me hočeš z lažnjivimi slepi, da naj ostanem. Kot sam bil doslej, da naj pretr- gam skrivnostni zvok, ki je zavze- lo v meni z trpljenja duha in te- lesa! Ne, nikdar ne! Rajši te ubijem . . . ubijem te, klisar življe- nja v opoju greha, samopozabe in prividov! . . ."

Po teh besedah je bolni nasil- neč zamahnil z roko, da se je pre- plašeni pierrot komaj izvul udar- eu in zbežal v kot . . .

Koj za tem se je Razpotnik o- glasil z mehkim trepetanjem: "Od- pustite . . . nikoli več . . . bila je iz- kušnjava . . . tudi tako moram bi- ti močan . . . tudi to moram pre- magati. O, morda se boš tudi ti čez nekaj let ali pa desetletij boril s pierrotom v mojem sreč . . ."

"O, menite, da vas res ne ra- zumem?" je vzkliknil mladenič: "morda sem se tudi jaz že boril za tisto kot vi in prav tako omah- nil pred vrati zagometke temnega carstva. Da . . . prav imate, rešili- ste me . . . ne grem, ne grem no- čej . . ."

"Ne, ne, čemu me poslušate! V vas je še kri, pustite, naj se zvi- hari! . . . Ne . . . vi, morate, kamor vas kliče glas . . . glas življenja!"

"Ne grem, vam pravim. Hvala vam za besede od "tam."

Po teh besedah je Bregar naglo odtrgal pierrotsko haljo raz sebe in jo vrvel v kot . . .

Teda . . . se je zgodilo nekaj ne- verjetnega. K mladeniču, ki je o- mahnil v naslanjač, in si podprl glavo z rokami, je stopil gost, ki je bil še pravkar star in opoteka- joč se, s šilimi in mladostnimi ko- raki. Nemo se mu je priklonil, po- tem pa . . . se je hladnokrvno pri- jel za brado in si jo — odtrgal. Otrli si je lice in čelo in stekel suk- jujo in . . . in . . . prid stamečim Bregarjem je stal njegov prija- telj Prlesnik, ki ga je še vsega zavzetega pretepljal po ramih: "Hej, ti si pa pravi, dragec moj! Kdo bi si mislil, da se boš tako pustil potegniti! Kaj ni nocoj pu- stni večer? Čakat sem te pri- zadnji čas je že, da greva . . ."

Bregar je molčal, nato pa mrko odvrnil: "Ne grem!"

"Za boga, vendar, — ne greš!! Dovolil je šale, zdaj ne oklevaj- va!"

"Ne grem, ti pravim!"

"Kaj pa vendar misliš?"

"Ali ni tvoja maska govorila o samoti, o odpovedi, o duhu . . . O, to je bi! moj lastni skriliti jaz!"

"To je bila krinka, ki sem si jo znal izvrstno prirediti . . ."

Za vsako črtniko se skriva res- nica!"

Kretanje parnikov - Shipping News

Table with shipping news for August 22, 25, 26, 27, 29, and September 2, 3, 5, 8. Lists ship names like Majestic, Resolute, Berengaria, Olympic, etc., and their destinations.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na tačno počten o potnih listih, pri ljagi in drugih stvarih.

Trocki imenovan pred- sednikom gospodar- skega sveta.

VARSAVA, Poljska, 20. avg. Iz Moskve poročajo, da je bil ime- novan Leo Trocki, bivši boljšev-iški vojni minister, predsednikom gospodarstvenega sveta.

MacMillanova ekspedici- ja se bo kmalu vrnila.

PORTLANDT, Me., 20. avg. — Urednik tujaknjega "Evening Epressa" je dobil brezčasno brzo- javko, da se bo ekspedicija zna- nega raziskovalca MacMillana že meseca septembra vrnila iz Green- landije. Člani ekspedicije se mo- rajo baje boriti z velikimi vrem- skimi ovirami.

Obvezno štedenje v Poljski.

Znani poljski publicist in dra- matik Tadeus Konezinsky je ne- davno predložil v dnevniku "Stražnica Polska" naj se v Pol-jski uvede obvezno štedenje. Si- stem varčevanja naj bi baziral na sklepu, da je vsak državljan dol- žan prihraniti mesečno en zlot. Na ta način bi se venem letu nabrala vsota 300.000.000 poljskih zlotov, a v desetih letih 3 milijarde. Pred- log, ker previč teoretičen, je pro- padel. Sedaj pa v nekoliko spre- menjeni obliki ponavlja kakovska "Reforma" in poleg nje tudi drugi demokratiški organi. Pred- lagatelji nasvetujejo, naj bi bili popolnoma zaposleni delavci, pri- vatni in državni uradniki, kakor tudi trgovske osebe s stalno pla- čno primorani od svoje mesečne ali tedenske plače držati določeni od- stotek v gradbeni fond, iz kate- grega bi se gradila uradniška in delavska postojla. Ta akcija je bila le prvi korak za razsežen pro- gram, ki naj bi se razširil na dru- že gradbene vrste, kakor je to že- lel že Konezinsky. Sodeč po vsem razpoložljivi ta ideja ne pride več z dnevnega reda, marveč bo v podlago za nove podrobne študije in predloge. Praktična izvedba te- ga načrta pa je gotovo še jako da- leč.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika ali svoja iz starega kraja, naj nam prej piše za poštansa Iz Jugosla- vije bo priprušilni v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 napre vsako leto po 671 priseljencev.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

ADVERTISE in GLAS NARODA

Prav vsakdo

Kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh — MALI OGLASI v "Glas Naroda"

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste njih potrebo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda", s tam boste vstregli vsem. Uprava "Glas Naroda"

Advertisement for SANYKIT toothbrushes. It features a logo for SANYKIT and text in Slovenian describing the product's benefits and availability.

Advertisement for 'SVETLO PISMO' (Dear Sir) by Slovenic Publishing Company. It offers a book for sale and mentions the company's address at 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Kapitan Marryat: JOSEPH RUSHBROOK

Za "Glas Naroda" priredil G. P. (Nadaljevanje.) Naš junak je zapustil grad. Nahajal se je v neposredni bližini svojih starišev, ne da bi jih spoznal. Mary se je takoj nato napolnila k svoji gospodnji. Kaj ukazuje, madama? — je vprašala. Nič. Moj mož me je poklical, kar se je jezil nad tem, da imate v hiši tujo osebo. — Bil je moj brat, madama. — Vaš brat? Zelo mi je žal, a upoštevati morate, kako nervozen in nedostopen je moj mož. Rada bi bidela vašega brata. Če se ne motim ste mi pripovedoval, da dobro služite v Portsmouth. — Da, on je družabnik ene prvih tamošnjih hiš. — Ej, Mary, potem bo najbrž kmalu potreboval gospodinjino in jaz vas bom izgubila. Seveda, bolj ste usposobljena za tako mesto kot pa za vaše sedanje ter me veseli, da lahko izboljšate svoj položaj. — On ne misli na to, da bi vodil svoje lastno gospodinjstvo. — je odvrnila Mary in tudi meni ne pada niti v glavo, da bi vas zapustila. Obljubila pa sem mu, da ga bom zvečer obiskala v gostilni, če nimate nič proti temu. — Gotovo ne, — je odvrnila Mrs. Austin in pogovor je bil končan.

Joe je ostal še dva dni v gostilni. Del svojega časa je porabil v družbi Mary, nakar se je napolnil proti Dunsfona. Sporočil je Mary skrivnost svoje ljubezni do Eme ter povedal, da je Furness s samomo-rom končal svoje življenje. Predno sta se ločila, ji je obljubil, da se bo pred svojim povratkom v Portsmouth zopet oglašil ter jo obiskal.

Joe je dospel brez vsakih doživljajev v staro mesto Dunstone, kjer se je nastanil v gostilni, katro so ponavadi posejali trgovci. Njegov glavni namen je bil obiskati stanovanje, tero je dve leti redno plačeval. Vse svoje stvari, ki jih je imel v sobi, je podaril svoji gospodnji ter jo napravil s tem zelo srečno.

Brez nadaljnega obotavljanja se je naslednjega dne napolnil v London, kamor je srečno dospel. Kakorhitro je dospel v glavno mesto, se je napolnil Joe k ko- respondentu svoje hiše v Portsmouth, kjer je vprašal, če je zanj kao pismo. Našel je skrajno važno pismo, v katerem mu je sporočil Small poleg trgovskih zadev še naslednje:

Vaše slabo zdravje nam je povzročalo velike skrbi, ne le v uradu, temveč tudi doma. Jaz sam pripisoval vašo bolezen prevle- likemu naporu in priznati moram, da nam je izza vašega odhoda trda predla. Žal mi je sporočiti vam, da je postala Ema Philipps izza vašega odhoda zelo bolelna.

Svoji materi pa je toliko zaupala, da lahko sklepamo iz tega, da ste vi glavni vzrok njene bolehnosti. Priznala je, da se ni do- bro obnasala proti vam, da je bila krivična. Vaš povratak bi jo se- veda zelo pomiril. Na vsak način pa vas prosim odgovor na moje vprašanje.

Joe je vsled tega pisal naslednjega dne Smallu ter mu povsem odkrito priznal, da se zanima za Ema, da pa ne more z besedo na dan, ker je premuzkega rodu. Ko je Joe zaključil pismo, je sklenil ogledati si veliko mesto.

Devetnajsto poglavje.

Joe si ni mogel misliti, kaj vse ga čaka, ko je šel na izprehod po mestu. Pri večeru je bil priča krvavega dejanja, ko je v neki stranski ulici neki mlad Žid zabodel in na mestu usmrtil svojo sestro, ki je zbežala z doma ter živele skupaj z mladim kristijanom. Joe je bil priča dejanja ter kot tak prisiljen nastopiti kot priča proti mla- demu Židu.

Pred sodiščem je bil zaprežen kot priča in ko ga je odvetnik nato vprašal, če se piše Joe Donahue, je rekel:

— Ne, jaz sem pišem Joseph Rushbrook.

— Preje pa ste izjavili, da se pišete Donahue. Kako je to? Ali imate dvoje imen?

— Moje pravo im je Rushbrook, a že dalj časa se imeno- vali Donahue, — je odvrnil naš junak.

Kmalu nato so ga poslali v sobo za priče, da bo pri roki, če bi ga se potrebovali.

Ko se je vračal v sobo za priče, so ga pričele obhajati slutnje, da bo prišla nasreča iz tega, ker je navedel svoje pravo ime. Ni bil še dolgo v tej sobi, ko je vstopil neki sodnijski uradnik ter mu re- kel:

— Stopite nekoliko na stran, Rad bi vam stavil vprašanje. Joe je šel z uradnikom skozi vrata in zunaj mu je pogledal uradnik naravnost v oči.

— Vaše ime je Joseph Rushbrook. Tako ste se imenovali kot priča.

— Da, — je odvrnil Joe, — to je moje pravo ime. — Zakaj ste ga izpremenili? — Imel sem vzroke za to, — je rekel. — Da in jaz vam hočem povedati, v čem so obstajali ti vzroki, — je odvrnil uradnik — Pred leti ste bili udeleženi pri umoru. Razpisana je bila nagrada za vašo aretacijo in umaknili ste se ro- kam pravice. Moj jetnik ste. Pojdite mirno z menoj. Odpor vam ne more nič koristiti, pač po škoditi.

Našem junaku je zastala sapa, ko je uradnik izgovoril te be- sede. Čutil je, da bi bilo vsako znananje brezkoristno in da je na- počil čas, ko se bo moral on ali njegov oče pokoriti s smrtjo za umor. Ničesar ni vsled tega odgovoril ter mirno sledil sodnijskemu slugi, ki je poklical kočijo ter se odpravil z njim na policijski urad.

Kakorhitro je sporočil uradnik sodniku, koga je prijel, je sod- nik opozoril mladenič, da mu ni treba ničesar odgovoriti, kar bi ga obtežilo, nakar ga je vprašal, če se res piše Bushbrook.

Joe je prikimal.

— Ali morete izpovedati kako stvar, ki bi me zadržala poslati vas v ječo radi obdolžbe umora? — je vprašal sodnik.

— Ničesar drugega kot to, da sem nedolžen.

— Zaporno povelje proti njemu imam že sedem let v rokah, ne da bi se mi posrečilo prijeti ga, — je rekel uradnik. — Takrat je bil nedolžen.

— Otok je moral biti, sodeč po njegovih sedanjih zunanostih, — je rekel sodnik. — Sedaj se dobro spominjam cele zadeve.

(Dalje prihodnjih.)